

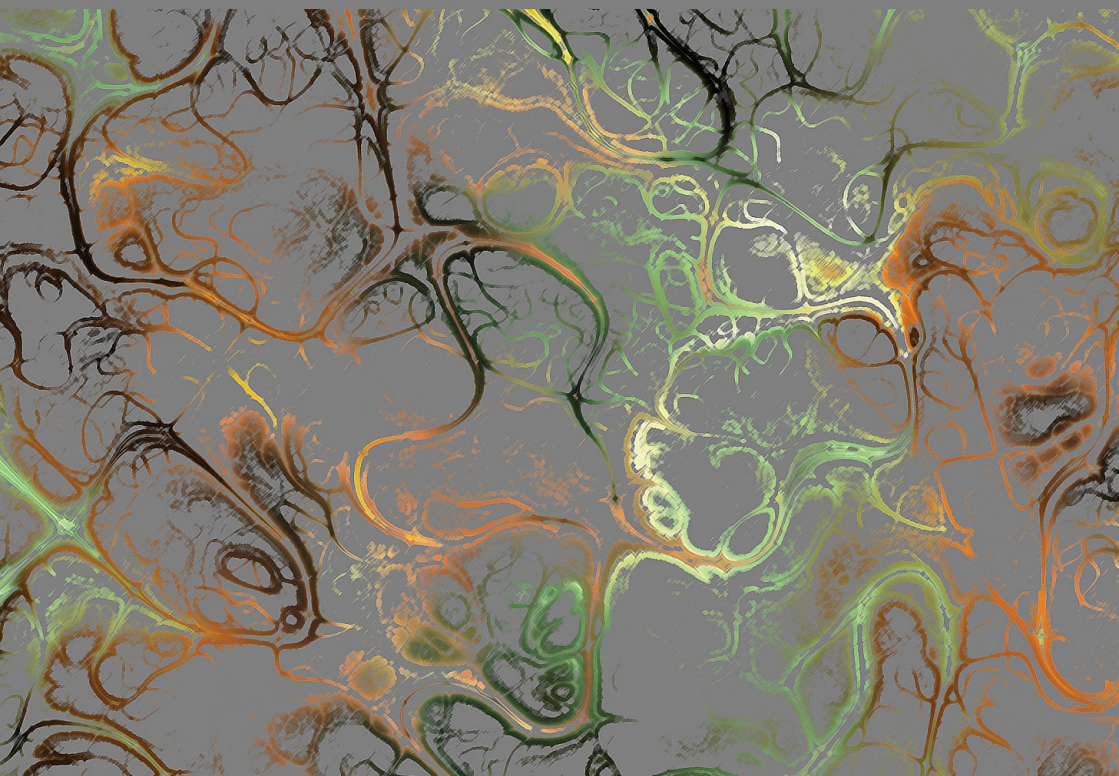

Městská knihovna v Praze

ČEŠTÍ
BÁSNÍCI
20. STOLETÍ

JAK PÁPĚŘÍ

Viola Fischerová

e-kniha • Praha • 2019

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Jak papěří

Viola Fischerova

Znění tohoto textu vychází z díla [Jak pápěří](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Artfórum-Jazzová sekce v Brně v roce 1995. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

---

§

Text díla (Viola Fischerová: Jak pápěří), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 11. 11. 2019.

OBSAH

<i>Den jako darovaný</i>	8
<i>Den led</i>	9
<i>Den jako dům</i>	10
<i>Den vypadlý z řady</i>	11
<i>Den jako dech</i>	12
<i>Den jako skvrna po slunci</i>	13
<i>Den blátivé dno i nebe</i>	14
<i>Aj nenásleduj</i>	15
<i>Ach, láska</i>	16
<i>Jak víc nás chceš</i>	17
<i>Za světlem lampy</i>	18
<i>Ten druhý dal za kolovrat</i>	19
<i>Pavlovi</i>	20
<i>Ach láska</i>	22
<i>Ach láska</i>	23
<i>A řekl muž</i>	24
<i>Každé tělo si kazí vlastní cestu zemí</i>	25
<i>Miloval ji?</i>	26
<i>Otci</i>	27
<i>Matce</i>	29
<i>(I) Hanulce Umláškové</i>	31
<i>(II)</i>	32
<i>Ritě Gögytopové</i>	33
<i>Kroužení po bílém kamení</i>	34
<i>Ach láska</i>	35
<i>Spi nech se nést</i>	36
<i>Nesu tě jako osla</i>	37
<i>Jarmile a Radkovi Večerkovým</i>	38
<i>Temné tlamky v puklých zdích</i>	39
<i>Josefovi</i>	40

<i>Říkáš</i>	41
<i>Temné plody</i>	42
<i>Ach láska</i>	43
<i>Ach láska</i>	44
<i>Zrána záhada</i>	45
<i>Ukšukovi</i>	46
<i>Ach láska</i>	47
<i>Ach láska</i>	48
<i>Tolik smrti kolem</i>	49
<i>Ach láska</i>	50
<i>Člověčina vyloužena</i>	51
<i>Už chutnám tvůj rub</i>	52
<i>Nic na dosah vlevo</i>	53
<i>Ona prý vidí do zahrady</i>	54
<i>Už má tvé jméno kámen</i>	55
<i>Viola Wahlichové</i>	56
<i>Mrtví se nestarají o to</i>	57
<i>Úsměve můj ke mně</i>	58
<i>Tak málo mezi sebou</i>	59
<i>Bez tebe smutek</i>	60
<i>Nepokouším lehké</i>	61
<i>Je tu však touha</i>	62
<i>Sylvii Kirchhoffové</i>	63
<i>Neutěším tě nepřejdeš</i>	64
<i>Nastala minulost</i>	65
<i>Pašce</i>	66
<i>Cape bezelstně</i>	67
<i>Už mě nebude dráždit</i>	68
<i>Už neřekne jediné slovo</i>	69
<i>Nejdřív ti vyřízli křik</i>	70
<i>Jíme z talířů</i>	71

*Lehoučká, lehká
jako pápěří
láska*
— JAN ZÁBRANA

Och, lásko, lásko, moje roční dobo...
— SYLVIA PLATHOVÁ

* * *

Den jako darovaný
na louce slunce
v trávě perly
a klubko psů

Nejsi tu

Tvá přítomnost
vypadla z blankytu
a temně zeje

Oblékám ji
do tvého kabátu
Plaší nicotu
z beznaděje

* * *

Den led
až trnou skla

Rozpjatá můrka
ztuhlá na domovních dveřích
míří do světla

Co může můře
být milejší?
Smrt zevnitř
nebo zvenčí

* * *

Den jako dům
z něhož se nevychází
Návěj před prahem
se vrší šedne
a umrzá
Sníh
zjizvený jen stopičkami psa
který si láme zuby
o drátěný plot

* * *

Den vypadlý z řady
Mezi sněhem a mrazem
leze zem

Vlaze vzdouvá vítr z hor
choulivou touhu
a jímá hlavy

Listí kvete
a voní tlení

„Dnes od rána budeme čísti
všechny dopisy minulosti“
jak pravil blázen

* * *

Den jako dech
A opět tančí
krajkové špičky
na tenkých kostech stromů
Jak šílí
v jaké síti
po bílých vápenných zdech

* * *

Den jako skvrna po slunci
Temně mokvá zelená
choroba srpna

V šlápotách voda
v stínech mech
v dálce svítí jen okrová zed'

Po chodbách roznášená
plačtivě bobtná zloba
léta které nebylo

* * *

Den blátivé dno i nebe
Zrudla voda v korunách
a odkapává

Na dotyk
kosý stín větru v trávě
Stébel hluchoněmý křik

* * *

Aj nenásleduj
miláčka svého
tmou
na čekanou

Jeho je revír
šoulačka stíny
blesk pád
i pes

Hory hučí
Sed'

Zrána ti složí
pod okna
roztrhaného jelena
Abys ho zašila
nití svinutou
a ostrou
jak bolest
v jehle

* * *

Ach, lásko
z kolika metrů mé kůže
jemné vydělané
mu ušiješ šaty

Z kolika metrů jeho dechu
tenkého potrhaného
mi utkáš plášť

Z kolika snů
lehkých jak peří
postavíš dům
bez oken a dveří
v kterém nás uschováš

* * *

Jak víc nás chceš
smísit a zhnít
dva co dýchají z jedněch
zhořelých plic

Ach lásko
ještě se můžem
vypít a sníst

* * *

Za světlem lampy
na stěně
poslední odlesk dne

Měď a med
tiší tvé rysy

Jak krásně nedbale sedíš —
na jedné noze
a rozhozené paže —
v křesle proti mně

Ujala se tě naděje

Dýcháme pokojně
a volně

* * *

Ten druhý dal za kolovrat
ruce a nohy
Ten druhý dostal tu
co odchází do stromu

Mlčel a oněměl
aby jí měl

V tom tichu
jež neunesli hadi ani ptáci
začal strom rodit
Vrbu která ženu vrací

Pavlovi

Podmínka zněla dítě nebo pardál
Narodilo se zlaté telátko
s jasnýma očima
Donosila je guvernanka a psice
Už odrostlé
se koupalo v jezírku v mé jeskyni
Ach lásko
břehy trnuly
když jeho sladké noženy
čeřily vodu
Byl to chlapec
a zvěstoval mi —
s pěstičkou pod bradou
urputně zamyšlený —
„Jsi moje Patříš mi
Patříš mi protože jsi moje“
Tehdy se otvíraly stěny
přicházely srny
a já je z ruky krmila
zralými a šťavnatými plody

Ještě jsme nesedali
na kamenu ve zdi
Ještě jsme spolu
neznali slzy

Nikdy se nestmívalo
Věvec byl obručí
a had se choulil v koutě

ach lásko

jaké krásné dítě
jaký zdravý chlapec
byl můj osud

* * *

Ach lásko
nevíš co dáváš
když dáš

Den za sklem
mi nevrací tvář
Jedinou moji chová
pod hrází temná voda

Nevím
jsi-li i jinak

Šerem však stříbra
nepřibývá

lásko

* * *

Ach lásko
jak tě honí
tvoji bezúhonní hodní
svatý a svatý a svatá na koni
ti lepší bratři a sestry Ježíše Krista
jež vždycky vědí
oč jde a co se chystá
a kde opravit chyby Písma

* * *

A řekl muž
ženě na smrtelné posteli
„Tak se ti Anka oběsila v Indii
v hotelovém pokoji“
Čtvrcený tvořil po paměti
druhé a třetí znění té věty:
„Jestli mě opustíš uvidíš
zkazím ti děti“

Každé tělo si kazí vlastní cestu zemí

Ona však neví
že na podlaze v cele
v nové sukni a nové blůze
obnažila bídu muže
nedovoleně

Teď v lístku zapuzení
sama čistí ty vleklé chyby
nenávisť

Neví ani nerozumí
že mrtvá láska nejsou skvrny
a že jen leptá
vlastní rány

* * *

*Miloval ji?
Nebo jenom hledal
svědka pro svou vášeň?*

Byl nadaný jak Stendhalovy postavy
Třiatřicet let nosil na korouhvi
její barvy
a stačil mu jenom stín
ta jednou sladká cukající blízkost
krve a slin

Když i ji
doběhla touha milovat na věky
nezná ji spí ten král
dělá mrtvého brouka
a ona volá a volá
tři noci a tři dny
které má

Otci

Prosila jsem si o něho sedm let
a ty jsi mi ho vzala za pár měsíců

Co jsi věděla —
večer co večer sto modliteb
a ve dne nevědět
která jsi —

Všechny byly vysoké štíhlé
a nosily tenisky

Tenkrát jsem bláznila
nemohla jsem ven ze snů
A on tě přece opustil
vrátil se ke mně
domů

Trápil se rok
Němě a po svém

A já jsem byla tím poslem
co ti ho znovu namlouval
Dobře Proti sobě

Dnes
už máme obě
za sebou v hrobě
i otce i muže
Jsem jako ty

Proti stojí
to zoufalé tlusté dítě
které otce
milovalo víc

Matce

Nevrací-li se zvečera matka
ale tma
sedává dítě u okna
a zpívá

Písničky dokola
a nebo jenom
la la la

Bez ustání
plaší tu druhou
která není vlastní

tu jinou matku
jež se bojí
téhle cizí
bez podoby

co tu sedí
dýchá ze zdí
vzdychá z ticha
za nocí

A dítě zpívá
Nahlas chrání
bez ustání tu
která se nevrací
la la la
la la la

Zpívá
aby ta pravá
byla živá

(I) Hanulce Umláškové

Prastará hra
Matka je nemocná
Umře aby se netrápila
Dítě je samo
Umře aby se netrápilo
Pes je opuštěný
Umře aby se netrápil
Postýlka a dům shoří

(1957)

(II)

To dokážou děti
skočit šlápnout a rozdrtit
hlavu a tělo
aby se netrápilo

ty vědí naráz
kdo se nezvedne
co nedoletí
kým hýbá jenom strach

Ony však láska smějí
krev a výkaly na podrážce
obejít meče
odstrčit strážce

a Bohu do náruče
bříškem vzhůru
zahrabat svoji vosu brouka a můru
na záhonu
kde se jim už nemůže nic stát

Ritě Gögytopové

Vyprávěla jsi mi o tom
přihlouplém hodném dítěti
jak se trápí

Já jsem však jedenkrát
vteřinu před usnutím
byla už skutečně za vším
A nemohla se rozpomenout

* * *

Kroužení po bílém kamení
odedávna nepaměti blížení
dvou cest
Koně a mé

Pak jednou v půli dubna
studený dvůr a v koutě
čelo koně a kára

A už je setkání
a něžné tření
jde z dlaní do šíje
a z šíje do dlaní
řeč v níž mi rozumí

Ale co on?
Co já?

(1957)

* * *

Ach lásko
neutrhla jsem ty dvě růže
rozlila jsem žal
Byly drobounké bílé nerozvité
vyrostly na kamení v koutě
Chodila jsem je zalévat
A on mi je dal

* * *

Spi nech se nést
pomalé vlny mého dechu
tě nenechají utonout
I mne už kdosi líbá přes rameno
a dítě se dá zabít
tak tiše

(1957)

* * *

Nesu tě jako osla
Nemůžeš se mi vzít
Neseš mě jako osla
Nemůžu se ti ulehčit

Dáváš mi až pod tím padám
co si nemůžu vzít
Nakládám na tvoje záda
s čím neumíš naložit

Všecko se jednou pronese
Oslíčku netřes se

Jarmile a Radkovi Večerkovým

Mrtví jsou plaší
nestraší
Navštěvují nás bez sebe
jež hnije v hlíně
stejně jako jejich smích
strach a křik

Nepřibližují se na dotyk
Nemusí
Čekají ve tmě věrně
jako psi

Mrtvé lze milovat jako nic
Vycházejí nám vstříc
Dorozumíme se s nimi
nejjemnějšími vlákny

* * *

Temné tlamky v puklých zdích
měkké tlamky na dně bláta
tlamky tlamy která chňapá
po živých

Temné tlamky už tě mají
sají tě a vyjídají
tlamičky té tlamy
chřtánu a brány k ráji

Jemné tlamky pod kůží
Objíždím prstem v tváři
rysy té tlamy
Na dně jámy nás všechny tři
smíří a spáří

Josefovi

Jestliže se nesmíření
vracejí na místo křivdy
či k nedokončenému dílu
pak ty mě neopustíš
ani na vteřinu
Jakož i já neustoupím nikdy
z tvého stínu

* * *

Říkáš

příroda nepohrdá jedním ani druhým

rostlinou ani stromem

Často však brání slabším v přežití

Říkám ti

pak se však dvojice mění

silní už nechtějí být vyvoleni

Sami se ovíjejí kolem nebytí

* * *

Temné plody
spících stromů
těžké sny
Hladoví na zemi
kdo se ke krmi
jen blíží
Racci padají na maso
tak lehce
a vzlétají
Nikdy nenakrmíš
na bílé louce
vrány

* * *

Ach lásko
jestliže pro tebe dveře
z růžově vypleteného nebe
vedou do dvora
nedbej na prázdné skříně
Hleď tvoje skvělé zvíře
jak mrštně a vytrvale
se dere vzhůru
na temnou haldu
hořící u paty
na vrchol hory
kde se skreje
ve vanoucí tmě

* * *

Ach lásko
za kterým vesmírným kamenem
číhal ten vzdech a skrytý nářek
abych ho přeslechla
aby se stal
dříve než budu
jejím strachem od počátku
jeho smutkem po léta
jeho žalem z života
jeho nemocí
jejich bezmocí
aby se mi stal

* * *

Zrána záhada
dosahuje šera

Vzdech ozvěna chropotu
uží dech
ve spícím hrdle

Černě a v půli
rozetnul mrak
úplný měsíc

Avšak světlo
jež stoupá
je stejné
jako to které padá

Ukšukovi

Už kolik dní
se můj statečný pes leká průvanu
jenž vzdouvá záclony

Držím ho v náručí
já která vím
že za službu mu setnu hlavu mečem
od dětství určeným koni
bez něhož bych neprošla
ani nepřežila

* * *

Ach láska
na konci bezmoci
je ještě louka v slunci hnijící
a chundelatý pes
jenž na niti
udrží draka než se zřítí

* * *

Ach lásko
boto osudu
Jen kratičce
nohu v oku
a hlavu ve smyčce
a mít tě nebudu

* * *

Tolik smrti kolem
až úžíš dech
Neunikneš
Je výdech i vdech
Vždycky blízko
Vykřičené východisko

* * *

Ach láska
křídlo odletělo
pole polehlo
a cesta odchází

Zimomřivá
zas myslím na mrazy
že křídlo odletělo
pole polehlo
a zas se stmívá

* * *

Člověčina vyloužena
za holou chodbou
holá chodba

Na bílé plachtě
kosti podobné kostem

Ke hře připravená
syrinx těla
Miláčkova

ještě nemá

* * *

Už chutnám tvůj rub
svou bezesnou samotu
U cesty pod tují mi
laskavý starý muž prodává
zblízka černou díru
Lacino s podstavcem pro pomník
Tvůj hrob
a můj

* * *

Nic na dosah vlevo
dech mrtvého
vpravo vzdech psa

Jak nás zoužila a vykončila
Na kopytu naděje do
budoucna i do minula

* * *

Ona prý vidí do zahrady
kde zmučené mrtvé sytí sladké
přísáté květy a v chrámu
mísy světla

Ty jsi však na mých očích
zbělal
a kámen jenž z tebe
čiší je živý

* * *

Už má tvé jméno kámen
V ráně jak tělo mezi křídly
vozím ti sypu měkkou prst
rukama plácám černou bábovici
na nahý hrob sázím oči a strom
zákrsek aby nepřerost
zalít tě dneska nemusím Paní
bude lejt jako z konve
Vody budeš mít dost

Viola Wahlichové

Nejkrásnější hroby v okolí
dělá pekařka Viola
uzdravuje chřadnoucí fíkusy
i palmy tulipány z jejích
cibulí šlehají zjara k nebi
To ráno v neděli mi
ukázala dva hřbitovy dala
hrabičky a rýč vjednom a
mluvila se mnou a
s holou hlínou

* * *

Mrtví se nestarají o to
co zanechali na posteli
tělo kříž prsten hodinky
a brýle To jiní
synové a jejich ženy
rozeberou živé ceny
co se dělí
bez smíření

* * *

Úsměve můj ke mně
náručí otevřené ke mně skutečně
v slunci těch dní mezi vyvolenými
stromy byl stín
jenom stín
jednou štěstí navždycky
a sen
„s Josefem budete mít šest let“
příslib

* * *

Tak málo mezi sebou
dech pod rukou a záře
houževnatých aster

V blízkosti jsi za smrtí

Já ale bez bázně
nesfouknu ani zelené stéblo
plevele na boku hrobu

* * *

Bez tebe smutek
po tobě svítí místa v paměti
u dveří nad schody vítězný
křečovitý úsměv kosti
Obnažený dar jenž smíří
navždy žité s nežitým

* * *

Nepokouším lehké
lákavé pohyby
nesahám po vlastním

Ztrnulý
sobě cizí svíráš
řezavý provaz

ani smrt nepropouští
z úzkostné lásky

* * *

Je tu však touha
jež stoupá a rozvazuje
svit po koutech a
vítr jenž přilehá
k skrání na pokraji snu
tuto sobotu mě
políbil muž

Sylvii Kirchhoffové

Říkáš mi sni o živých
Vyber se ze svých čtyřech
stěn a někam jdi

Jdu mezi živé a taky
sním Jak za chvíli
i oni zmizí mezi
čtyřmi zdmi

* * *

Neutěším tě nepřejdeš
jako úzkost a smích
Věčně v kameni na dně jezera
ulehá k smrti vymřelý ještěř
pokládá křídla
průsvitná libela

* * *

Nastala minulost
jsi co jsi býval
říkám byl vyprávím příběhy
co předcházelo konci život
říkám Josef říká
na cestě v aleji

Pašce

I s tebou která se nepodobá
ztěžklému chundelatému mrtvému
kterého chovám
s tvou veselou psí něhou
si hrála na louce smrt
nemocný nalezenec
A mé srdce poprvé vykřiklo

* * *

Cape bezelstně
poprvé hárajíc třísní zemi
vůní od pramene
Na louce běhá zmatena
mezi divými příkazy
listů a trávy

V aleji kdákají stařeny když se jim
miláčci trhají s klína
ženy je loví muži spílajíce
prudce rvou samce
domů

Ona však honěná lítá
za každým poslušná
zákona
nastavuje ji
    naříká
        nezná se
prostě čubka

* * *

Už mě nebude dráždit
Amadeův křik
a taky neporozumím víc jeho slovům
Broskve na okně jsou ještě nezralé ale
on usedl
na schod u geometra v Marcianě
a obrátil oči
Cosi tu bylo třeba napravit
dát alespoň zdání milosti
malému vychrtlému muži když
o ni prosil rok co rok
pro svoji duši
Jak bezmocnou zášť budí
prosebníci
Nemohu utěšit ani jeho psa
Už od večera naříká

* * *

Už neřekne jediné slovo
koruna olivy zjevuje jeho samotu
za okny s manželskou postelí

Nepohovoří ani se všemi
svými přáteli na ostrově
To oni budou mluvit a
mluvit Ty ne

Krátce ti ještě zůstane
pes se slepenou srstí
než přijde listí olivy
a zed'

Zašeptáš-li však ty
ze své němoty
uslyší tě jen Bůh

* * *

Nejdřív ti vyřízli křik
pak otvorem odešla duše
Jak pevně mě drží
ve dvoře na židli stín
tvého dívčího stromu
rozevřenýma nohama
a prsty jemnými
jako ještěrka

Toto jsi tedy
byl tichý a pěkný?

* * *

Jíme z talířů
co po nich zůstaly
nosíme jejich hodinky
šperky a svetry
Bydlíme v jejich domech
A v našich dřívějších
jsme těmi kteří odešli

*Mnichov–Augsburg–Elba
1986–92*

Viola Fischerová

Jak pápěří

Edice Čeští básníci 20. století
Ilustrace na obálce z volných zdrojů
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 11. 11. 2019

ISBN 978-80-274-0314-1 (epub)
ISBN 978-80-274-0315-8 (pdf)
ISBN 978-80-274-0316-5 (prc)